

Weer geen klare wijn over ontslagvergoedingen

De Eerste Kamer heeft zich met een kluitje in het riet laten sturen in het debat over de kabinetsplannen voor het fiscale regime ontslagvergoedingen

» *Albert-Jan van Soelen*

Op 15 februari behandelde de Eerste Kamer het veelbesproken wetsvoorstel over de fiscale behandeling van vut-uitkeringen. Het nieuwe fiscale regime voor vut-uitkeringen, dat per 1 januari 2007 in werking moet treden, komt er in het kort op neer dat aanspraken op vut-uitkeringen onbelast blijven, maar dat straks over de latere uitkeringen niet een- maar tweemaal belasting moet worden betaald. Er

wordt daartoe een speciale 'turboheffing' geïntroduceerd, met een vast tarief van 52 procent.

Tijdens de kamerbehandeling is nogmaals duidelijk geworden, dat ook individuele en collectieve ontslagvergoedingen onder het bereik van deze nieuwe heffing vallen. Dit zal in de praktijk steeds het geval zijn als de (latere) uitkeringen, die uit ontslagvergoedingen worden gefinancierd, mede tot doel hebben de periode tot 65 jaar (ingang AOW of regulier ouderdomspensioen) te overbruggen.

De Eerste-Kamerfracties van CDA, VVD en Christenunie hebben staatssecretaris Joop Wijn in het debat expliciet gevraagd te bevestigen dat ontslagvergoedingen buiten de werking van de turboheffing zullen blijven. Wijn weigerde die toezegging te doen en herhaalde zijn eerdere standpunt dat de Belastingdienst (lees: de ambtenaren van de 'kennisgroep pensioenen' van die dienst) dit maar van geval tot geval moet uitmaken. Dit om te voorkomen dat sociale partners bestaande vut-regelingen na 2006 toch onder het thans bestaande fiscale regime kunnen voortzetten. Dit bijvoorbeeld door jaarlijks voor werknemers van 59 jaar en ouder

collectief ontslag aan te vragen — en deze vervolgens de koopsom voor een vut-achtige overbruggingsuitkering mee te geven.

Het is onbegrijpelijk dat de Eerste Kamer genoegen heeft genomen met deze uitleg. We spreken hier over een excessieve belastingheffing, met een belastingdruk die hoger is dan de bate zelf. Oud-premier Kok heeft het gedrag van topmanagers die belastingvrij hun zakken vulden met winsten op aandelenopties ooit aangeduid als 'exhibitionistische verrijking'. Een paar jaar later blijkt CDA-staatssecretaris Wijn zijn hand er niet voor om te draaien de overheid in een ander daglicht hetzelfde te laten doen.

De Eerste Kamer lijkt dit gedrag te sanctioneren. Geen van de senaatsleden heeft Wijn de concrete vraag voorgelegd wat er op tegen is om in eerste instantie in de wet vast te leggen dat de nieuwe turboheffing niet van toepassing is op uitkeringen die het gevolg zijn van een collectief of van een individueel ontslag en om een verdergaande toepassing van deze strafheffing pas te overwegen als blijkt dat de sociale partners bestaande vut-regelingen inderdaad op een oneigenlijke wijze proberen voort te zetten.

Indirect worden de sociale partners hiermee geschofferd door zowel het kabinet als de Kamer. Denken onze politieke ambtsdragers nu werkelijk dat werkgevers en werknemers een jaarlijks ontslagcircus (met alle inspraak-, toestemmings- en eventuele procedureel-juridische perikelen van dien) gaan organiseren om de vut overeind te houden? En is het niet vroeg genoeg om in te grijpen in het theoretische geval dat dit inderdaad de nieuwe koers wordt? De 'kennisgroep pensioenen' kan beter worden ingezet als waakhond die alarm moet slaan indien deze hypothese werkelijkheid wordt!

In de discussie wordt nu geheel voorbijgegaan aan de realiteit bij een individueel of bij een collectief ontslag - met alle pijnlijke dimensies voor betrokkenen. En aan het feit, dat ontslagvergoedingen in de praktijk fungeren als een prima smeermiddel om dit proces tot een goed einde te brengen. Waarom wordt aan werknemers die op oudere leeftijd geconfronteerd worden met een ontslag op voorhand de mogelijkheid ontnomen om de vergoeding aan te wenden voor het financieel overbruggen van de periode tot aan de reguliere pensioendatum?

Ook het overgangsrecht rammelt nog op alle fronten. Met name bij individuele ontslagzaken kiezen werknemers er vaak voor de ontslagvergoeding onder te brengen bij een verzekeraar of bij een eigen bv. Werknemers die 'onder het thans bestaande fiscale regime' zijn ontslagen, hebben hun eigen planning al gemaakt. Sommigen hebben de ontslagvergoeding bijvoorbeeld aangewend als startkapitaal voor een eigen bedrijf. Anderen hebben gekozen voor een langlopende belegging van de verkregen middelen. Ook tegenover hen hanteert staatssecretaris Wijn de botte bijl. Alleen degenen die er in slagen om de uitkeringen feitelijk nog dit jaar (vervroegd) te laten ingaan, kunnen aan de nieuwe turboheffing ontkomen. Daarbij is overigens niet duidelijk wat in dit verband precies onder 'ingaan' moet worden verstaan.

Het valt te hopen dat de belastingrechter degenen die er noodgedwongen voor kiezen om met ingang van 2005 alvast een symbolische jaarlijkse uitkering op te nemen, te zijner tijd de hand boven het hoofd zal houden.

Mr A.J. van Soelen is fiscalist en compagnon bij Spigthoff Advocaten & Belastingadviseurs te Amsterdam.

Weer geen klare wijn over ontslagvergoedingen